

C/2024/609

15.1.2024

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 23 listopada 2023 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie – Polska) – ZL, KU, KM/Provident Polska S.A.

(Sprawa C-321/22 ⁽¹⁾, Provident Polska)

[Odesłanie prejudycjalne – Ochrona konsumentów – Dyrektywa 93/13/EWG – Nieuczciwe warunki w umowach konsumenckich – Umowa kredytu konsumenckiego – Artykuł 3 ust. 1 – Znacząca nierównowaga – Pozaodsetkowe koszty kredytu – Artykuł 7 ust. 1 – Powództwo o ustalenie istnienia stosunku prawnego lub prawa – Interes prawny – Artykuł 6 ust. 1 – Stwierdzenie nieuczciwego charakteru warunku umownego – Konsekwencje]

(C/2024/609)

Język postępowania: polski

Sąd odsyłający

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: ZL, KU, KM

Strona pozwana: Provident Polska S.A.

Sentencja

1) Artykuł 3 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich

należy interpretować w ten sposób, że:

o ile badanie ewentualnie nieuczciwego charakteru warunku dotyczącego pozaodsetkowych kosztów umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem nie jest wykluczone na podstawie art. 4 ust. 2 tej dyrektywy w związku z jej art. 8, nieuczciwy charakter takiego warunku może zostać stwierdzony przy uwzględnieniu okoliczności, że przewiduje on zapłatę przez konsumenta kosztów lub prowizji w kwocie rażąco nieproporcjonalnej do świadczonej w zamian usługi.

2) Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności

należy interpretować w ten sposób, że:

stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z ich wykładnią dokonaną w orzecznictwie, które w celu uwzględnienia wytoczonego przez konsumenta powództwa zmierzającego do stwierdzenia bezskuteczności nieuczciwego warunku w umowie zawartej z przedsiębiorcą wymagają dowodu na istnienie interesu prawnego, w sytuacji gdy uznaje się, że taki interes nie istnieje, jeżeli konsumentowi przysługuje powództwo o zwrot nienależnego świadczenia, lub gdy może on powołać się na tę bezskuteczność w ramach obrony przed powództwem wzajemnym w przedmiocie wyegzekwowania wykonania zobowiązania wytoczonym przeciwko niemu przez tego przedsiębiorcę na podstawie tego warunku.

3) Artykuł 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z zasadami skuteczności, proporcjonalności i pewności prawa

należy interpretować w ten sposób, że:

nie stoi on na przeszkodzie temu, by umowa kredytu zawarta między przedsiębiorcą a konsumentem została uznana za nieważną, w wypadku gdy zostanie stwierdzone, że nieuczciwy jest jedynie warunek tej umowy określający konkretne sposoby zapłaty kwot należnych z tytułu okresowych rat oraz że rzeczona umowa nie może dalej obowiązywać bez tego warunku. Niemniej jednak w sytuacji, gdy warunek zawiera postanowienie mogące stanowić oddzielną część od pozostałych postanowień tego warunku i być przedmiotem zindywidualizowanego badania jego nieuczciwego charakteru, którego usunięcie umożliwiłoby przywrócenie rzeczywistej równowagi między stronami bez naruszenia istoty danej umowy, przepis ten, rozpatrywany w świetle tych zasad, nie skutkuje tym, że wspomniany warunek, a nawet owa umowa, zostaną unieważnione w całości.

⁽¹⁾ Dz.U. C 318 z 22.8.2022.